

quando uolueris aperire: **Molestias**. urbis quas ne in cubiculo quiescere
licuit euitare: . . .

ANCILLARIORVM: Ancillariolus dicitur et qui ancillam assec-
tatur et qui ancillare officium prestat uxor oburgans alaui-
dam maritum q̄ ancillare officium subiret uel q̄ ancillas sec-
taretur appellabat eum ancillariolum ipsa tem habebat cum lexicariis
nam et ancillariolus et lexicariolus nomina sunt seruilia: **Alaude**. allu-
dit ad nomen cum utrunq̄ sit seruale: **Alaude**. hic proprium nomen a
libi est auis nomen q̄ nomen dedit legioni legionis alaude meminit
Suetonius et Cl. in Antonium et ad atticum et Plinium: .

RANTVM: Basia saepe deestlatus est basiatores idem facit nunc
cum amicus reuertitur abasiatoribus dissuauetur **Vicina**. tribu-
let: **Osculo hircoso**. fetido: **Defioculus**. cui deest oculus dicitur
ita habet codex antiquus alij codices habent dexiocolus hoc est qui dex-
trum tantum habet oculum. placet prior scriptura lippus utroq̄ oculo
stillant: **Recons**. qui nuper fuit in opere non tanti hoc est non debeo tā-
ti facere reditum ut hec uelis pati: . . .

MARTIS: natalem in agro celebrat quem in urbe solebat colere
lauius causam affert quare non sit in urbe hoc die quia scilicet
uelit esse eo die liber quod in urbe non dabatur **A lurnne martii**.
kalende martie: **Rosam**. phebam et solarem: **Dei syderei**. idest huius di-
uine machine idest coelum: **Virides aras**. ad celsos in cultos et uirides.
Cultus meus kalendis. idest die meorum calendarum: **Viueret**. relaxare
animum ut sepe est dictum: . . .

ATALI: Eodem argumento decidet cum qui celebret natale
suum lauius et laboriosis mensis et sponte tantum laboris su-
scipiat in accipiendis amicis q̄ cum nollet ferre si dominus i-
petaret: **Pallere**. anxios esse: **Sabelle**. amico inuitato saccus niuiarius di-
cebatur pannus lineus quo niues attenuabantur unde refrigerabant:
uana ita loquitur indistichis: attenuare niues norunt et linta nostra.

frigidior collo non salit unda tuo attenuabatur item uinum ut putum.
 esset et frigidum de eo hic intelligit. *Liquidum*: putum. *Surgere tota
 cena*: idest usq; ad finem cene marmorea erant parua in cenatio-
 nibus:--

VERSVS: figura ut alicuius pretij uideretur solebat iastare se
 uereri ne Marialis aliquid in se scriberet cui poeta respondet
 risa et contemptu. *Vividum*: quod sit immortale. Dignus hoc
 meti scilicet ut scribam in te. *Papilionibus*: pro uerbium est apud phala-
 ridem elephas indus culices negligit. *Si laboras legi*: si cupis fieri perpetuus.
Rudi carbone: uaticinatur illius carmen cito interituum nam que carboni
 aut ceta designantur cito euanescent. *Frons hee*: notat eum esse similis co-
 dionis. *Notanda*: idest non est dignus ut de te scribam:

ANTIQUY: Saturnum inuocat ad saturnale epulum quod para-
 batur luxuriosissime ob reditum prisca Terentij ciuus supra me-
 minit. *Prioris mundi*: idest prioris seculi. *Rex*: saturne. *Sub quo
 pigra quies*: idem carmen est apud Ouidium regale nimis terribile. *Digna*:
 quia non committebantur scelera. *Scissa*: euiscerata usq; ad inferos a ratio-
 ne et effollionibus. *Erat diues*: producebat omnia. *Prisca*: nomen propriuz
Reddis: restituis. *Pacifici*: qui pacem coluit. *Similis pompa*: idest appa-
 tus obfomorum macello scilicet Romano. *Luxuriatur*: late exposita sit. *Li-
 bi*: intuum honorem. *Pretium*: ut maiora merita testantur. *Uli*: prisco
 sic oblectantis est:--

VICTO CORDVBA: In cordubensem poetam qui pote carmina
 recitabat quod dolet cum sua recitet et nihil idle scribat
 quod Malialis pro suo uelit ostentare in quo par pari re-
 ferre possit nam erat malus poeta rogatq; cordubam illius partiam ut
 eum moneat ne recitet. *Venefrum*: campanie regio oleo nobilissima te-
 net enim in eo principatum proximum est Litianum non procul tertio
 loco heticum Hispanie cum quo de palma certat istum blandien poeta
 cordube eius oleum et uenafano et isto antepone. *Vincto*: ferente olea

Testa istra: idest testa olei istri: *Galefi:* albi fl. Tarentini qui reddit o-
ues candida lana: *Non mendax* quia lane betice non tingebantur: *Ni-
uo:* natio: *Nostro:* hispano: *Terre:* scilicet ex quo animo mutuos hono-
res idest uersus et ego pro meis recitarem: *Secutus:* quia non timet
ut recitentur carmina sua cum non scribat: . . .

M *INCENTEM:* coci olim conducebantur ex macello inuale-
scē. autem Luxuria inter seruos habebantur nuper cinnia pu-
erum emptum pulcherrimum cocum fecit in quo poeta io-
catur ait enim eum hoc fecisse quia sit gulosus et cum uideatur
intelligere de cibis conditis intelligit eum tales pueros amare: *Gulosus.*
homo est hoc est uult elegantel pueros solus: . . .

M *ATVTINE:* excludit clientem qui mane accesserat et somnū
interpellabat nam et ipse ait et urbe hac una de causa exierat
ut dormiret inter pellatum fuisse somnum in urbe ipse di-
xit ambiciosa que delectantur isto honore litibus amaris. idest raele-
sis et proprium epitheton est litis: *Negauit.* non promisit mihi etiā
hic ut in urbe faciebam: . . .

F *ORMOSA:* In ebrietatem mulieris que plenis faciebat uinū.
q̄ nullum genus precij eiusq; amphoram petijt a poeta cum pul-
ip̄se esset anxius an libram unguenti an lanas beticas pro
coitu daret: *Largam omnibus modis.* liberalem omni genere concubi-
tus. Vtrum ne colmi taberne unguentarie ut colmus: *Demoneta cesaris.*
idest Domitiani. i. flauios: *Amphoram:* uini non propter utilitatem pre-
tij hoc deridet potius q̄ propter genus premij quod ebria poposcerat:

B *IS QVINQVAGENIS:* Anienus domum centum millibus e-
merat quam minore etiam pretio uolebat uendere: sed ut
emptorem falleret ingenti ornauerat apparatu in hunc po-
ta locatur: *Breuior* pretio idest minore: *Corrumpis.* alliciendo eum.
Vastia: callida ambitiosa luxurians apparata: *Duitijs:* magnificentia
apparatus: *Gemantel.* argento quia inctus habantur argento quod

seculi primus insinuat vel quia erant paucissimi ut indistinctis di-
cemus circum actor in atlante monte mauritane unde circi mē-
se maxime luxurie apud Romanos ut supra dictum est. **Rata ponde-
ra** idest ingentia ligna et pretiosa. **Delphica** potest accipi pro nomine:
ancille quae ex delphis uenerit et alibi legimus delphicam puerum
ut intelligas delphicam ancillam ex posuisse uenientibus argentum
et aurum nam et apud Homerum ancille penu custodiunt parang-
mentam hospiti uenienti quod cum multis in locis porta ostendat eury-
diam praesertim celebrat custodientem penu uilis placet magis intel-
ligas de cortina quae epulantibus et templo delphico communis est
tripodes enim siue cortine cum Apollini in primis grate sint delphice
sunt appellatae ut Plinius scribit. **Non esse minoris** non posse uendi ui-
lis. **Instructam** apparatus tantis diuitijs. —

MALE MERCY. Idus octobres natalem Vergilius celebrat natal
enim est poeta Pompeio et Crasso consulibus ut scribit Euse-
bius Idibus octobris celebratione numinum idus maiesta-
te sunt propter mercurium cui eo die sacrificant mercatores ut scribit
Macrobius nam tunc natus dicitur et idus augusti propter dianam q̄
celebatur in auentino ubi erat eius templum. **Eceastis mercurium** idē
idibus maiis natus est Mercurius. **Rediv** celebratur. Consecrauit nasci
idus diem natalem Vergili.

SICTANQVAM. Paulum auarum carpit qui nihil dabat
ueteribus amicis sed eos inter sua bona connumerabat tanq̄
archetypa quae domino nihil sumptus afferunt sed plurimum
laudis. —

LINTEA. In aprum qui quā diu pauper fuit solebat eos carpe-
re qui in thermis potabant factus diues luxuriosius ipse tra-
hebat nuper superiori tempore uanus parui pretij ut supra
et uani triplices linthea quibus abstergeret se lotum. **Sederet** custo-
diens uestem in apodytorio qui lotus erat ubi ponebant uestes lindi. +

Enthetocellici. dicuntur qui enthetocellas curant hic morbus est cum ī
testina defluunt. *Vaditor*. medicus. *Nudorum*. eorum qui se lauant.
Stillam. idest guttam cuius quod guttum appellabant et eo in balneis uti-
bantur Iuuenalis et pleno componit. Intra gutto. *Venere*. propter heredi-
tatem. *Sobrius*. quā prius potauerint. *Diatheca*. dicuntur tabule testamē-
tarie. uerbum est grecum quo illi in ea significatione utuntur. *Diatheca*.
bona relicta testamento. *Quinq. comati*. quinq. pueri relicti testamento. :-

NIL NON: qui nil negat dicitur fellare ut ipse exponet infra nūc
in ligidum scribit quem difficiliorem supra conquestus est nā
fecisset peram sepe expectantem hunc tamen olim fuisse fel-
latorem indicat uerecunde ut miretur quare nunc sit tam difficilis
id circo superiorem locum in gallam nil mihi galla nega. ita interpre-
tor ut poscat fellationem. *Nil negabas*. idest dabas mihi fellationem.

MUGERA: panicum caustidicum deridet qui relicto foro agel-
lum emerat ad busta gallica locis erat ad cloacam maximā
ubi coactiata fuerunt ossa gallorum qui urbem possederāt
idem dicebatur ad doliola quoniam in non nullis doliolis gallorum
cineres inesse putarentur putabant tamen alij quedam mystica nume-
Pompilij illic condita esse. *Busta*. preterea erant in exquilis quoniam
illic illic sepeliebantur cadavera quod primus M. cornas prohibuit
ob actis salubritatem auctores sunt Varro Plutarchus et porphyrio. :-
Prope. busta in exquilis uel ad cloacam maximam. *Male*. compacte
ruent. *Urbanas lites*. forum Romanum tibi agebas causas. *Parua*. ga-
paruus erat agellus qui uersabantur in otio utebantur tunica. *Prag-*
matid. dicebantur qui suppedabant iura caustidicis auctor Quinti-
lianus. vendere quoniam mittebant tibi clientes. *Ptylana*. iumentū
est grecorum conficitur ex ordeo horat ptylanarium orze. *Emis*. ga-
non mittuntur amplius nec ager suppediat. *Agricola*. nam agrum
emissi et colis. :-

HEREDEN. Catullus heredem scripserat poetam urbani ei⁹ mortem optat cum ait se non credere hoc nisi legerit id enim legendum erat post mortem. *Nisi legero*: nisi fueris mortuus.

us: ~

QUAM TIBI. Erant non nulli calices qui audaces dicebantur insertis gemmis ex lapide obsidiano. Vixit nam usq; eo processerunt officine uiri ut pocula formaret et pari prope artificio et toreumate quo argentea erant tamen exigui pretij nam et lapilli obsidiani inserti erant ex ipse uiri ex qua dicitur augustinus quatuor elephantos disticon debis calicibus extat non sumus audaris plebeia toreumata uiri nostra neq; ardenti gemma fertur aqua poeta. hec pocula mihi flacco addito epigrammate. *Citro flamino*. ubi fiebat calices. *Caraplius*. nauigatio. *Nihacus*: nam ex egipto cristalla afferebatur. *Talia munera*: scilicet tam uilia. *Sollicitat*. allicitant adfurtum aquis nimirum calicis ut indistichis nostra neq; ardenti gemma fertur aqua. *Securo*. non obseruante nam in manibus conuiuatum posita pocula preciosa custodiebantur a ministris Iuuenalis custos affixus ibidem qui numeret gemmas ungues obsecuet acutos non timere: s. si frangatur preterea inquit si male olenti uoles propinare poteris faciles hos frangere post propinationem et leuis erit iactura.

ESTINAT. Politi mus cogitabat de ducenda uxore quod cum ageret ex auaritia ut abiret dotem iactabat id a se fieri quomā affectus esset tedio puerorum neq; aliquem reperiret qui sibi placeret poeta ostendens eum querere dotem ait se eos malle pueros q̄ dotem. *Inuitus*. uerba politi. Hymnus nomen pueri. *Pascas*. pingues tractum a suis qui pinguescunt glandibus. Nasci puella uel quod mollis uel quia negat. *Horum*. uerba Martialis respondentis politico.

AMPHORA. agricola cenam captabat et quam uis summa esset annone caritas et uini tamen aliena mensa ebrius semper erat et repleto stomaco. *Crudi*. dicuntur qui nimium edunt

quod de coquere non possunt. *E brius*. aliena mensa nam captator est.

MVLNIS: Et hon nomen equi solus est ab et ho quod significat ardeo et hon item nomen proprium hic viri qui pedendi uitio ita laborabat ut nuper in templo capitolino non potuisset coabstinere sed affectus hoc supplicio ut triduo cenauerit domi didicit comprimere nates ne eadem pena iterum afficeretur nam aliena mensa uisitabat. *Vsq; in summis ungues*: mos erat precantium ut coelum respicientes resupini summis pedum digitis insisterent. *Offensus*. affectus iniuria. *Clientem*: sequentem diuites. *Domitico*: ut tribus noctibus domi cenaret. *Patrocius*: temporibus Neronis ad consulatum usq; ex infimo genere prouectus iuxta capitolium inambulationem struxit cum latrinis quas Martialis appellat sedes patrocinas a conditore. *Cauetis sibi*. prouiderit sibi crepando pedendo unde uentris crepitum dixerunt antiqui et echidum Claudij extat ne quis comprimeret crepitum inferati cum deprehendisset senatorem ea de causa extinctum: --

NILINTE: in bithynicum qui conquebatum q; poeta insecarmen emisisset et iusiurandum exigebat a Martiale: negante mos in foro est ut qui iurare non uult soluat ex hoc urbane poeta dicit se scripturum in bithynicum uult enim satissacere potius q; iurare. *Malo satissacere*. malo scribere in te argute dictum nam qui a debitore poscit iusiurandum mallet eum soluoere aduersus se igitur carmen uidetur malle Bithynicum cum poscat iusiurandum a Martiale: --

CONAYTI: nil negare est promittere omnia nil item negare apud poetam est fellare supra nil mihi galla nega preterea. at quondam mihi ligde nil negabas ex hac elocutionis ambiguitate iocatur in ancillam nam quamuis plura ab eo accepisset plura tamen poscebat notans imprudentiam eorum qui nil negant eiusmodi enim homines ut Augustus dicere solebat uitam x

male instituerunt. *Qui nil negat fellat.* q. d. adeo turpe est nil negare ut idem etiam fellare significet. --

T*ELADET.* nouam calistrati uersiciam notat qui ne quēpiam laudaret omnis laudabat is enim non uidetur laudare qui neminem uituperat. *Dignos eos:* qui digni sunt laude. *Ab eo cui nemo:* est malus id est qui neminem uituperat q. d. nulla est laus laudari ab eo qui omnes laudat. --

B*RYME.* Locatur in auariciam umbri qui olim cum pauper ēēt in saturnaliis poete munus mittere solebat alicolam nunc factus diues mittit alicam alicola maioris est pretij quā alica sed ex nomine uocatur poeta nam alicula diminutiuum esse uidetur minus alica cum tamen maioris sit pretij alicula alicę genus alterum dicebat. secundarium tertium asserima quod grande erat et uilius. --

E*FFVGERE.* In menogem qui coenam ex thermis captabat neq; antea desistebat minima queq; officia prestare q̄ inuitaretur. *Trigonem:* genus pile. *Dextra et leua:* nam in pile trigonali exercenda robur manus sinistre commendabatur idcirco supradixit nec laudet polij magis sinistras et indistichis ita loquitur fime nobilibus sis expellare sinistris sum tua mendose in multis codicibus. Fenestris pro sinistris impuret adscribat laborem suum in exercendis pilis. *Plenum:* lana lintea quibus utebantur in balneis supra lintea ferret apro. *Sinus:* infans semper sordidus. *Dente:* pestine. *Achillas:* quales habuit achilles ut scribit Homerus pulcherrimas. *Tropin:* bibeant post balnea ut ad uomitionem incitarentur quod in mulieribus notauit Iuuenalis id uinum apte appellat tropin nam inuersionem significat qua stomachum agitat. *De fece uini:* massiliani quod fumosum erat. *Veni:* coenatum mecum. --

P*ERISOR.* In Fabianum qui alienas hernias solebat deridere sed cum sua paulo ante inspexisset siluit. *Subito:* repente preter opinionem. *Omnes coeli:* timebant scilicet ne deriderent.

Hydrocele morbus erat ex genere enterocellarum ut scribit Celsus cum
intestina defluunt colligunturq; **Duo catalli.** catallus iurilium mensu-
ram hyperbolice solet dicere catallus mentulam habet instar xxx. unge-
ra prati :-

NOLVERAM. Polytimus confusus confusus factus est cum cogita-
ret de dicenda uxore: ut supra est dictum poeta dicit noluisse:
ut tonderetur uerebatur enim ne deformis uideretur sed
iam letatur hoc permisisse cum totus sit eburneus et uideatur formo-
sior pelops dicitur homerum eburneum habuisse a cerere quem impra-
dens comederat idcirco alludit ad fabulam: Totum ebur totum can-
dotem tuum:-

PEDICONIBVS. In fabullum cannilingum qui animam
pediconum male olere dicebat. **Olere.** s. male:-

TRIGINTA. uaticinatur hunc fore cannilingum et fellato-
rem cum mentula uti non possit et habeat pueros et puel-
las. **Surgit.** arrigit. **Quid facies.** quasi dices linges:-

BIS COITA. soleas ad conuiuium gestabant quas deponebant
cenaturi ne paruiementa contaminaret seruabaturq; aser-
uis. Cotta paupertimus iactabat se bis amisisse soleas et pp-
terea se incedere pedibus nudis deridet hominis inopiam et iactantia-
nam ibat ex calciatus ob inopiam non q. soleas amisisset aut surrep-
tum iri timeret. **Turbam.** facit comitatum: **Saxax** ironice. Facere da-
num est pati damnum: **Excalciati dicuntur** qui deposuerunt calce-
os idē uerbum uenit inuocum aduersus uerum luctatij qui dñs
omni tempore et loco furatur subreptamq; nummulario pecuniā
indidisset calcis coactus est calcios deponere ubi reperta pecunia in eū
dictum est nummularius te ex calciarit hoc est pecuniam abstulit nā
calcios significat es unde deduxit uerbum ex calciare auferre es et pe-
cuniam:-

119
tur. unde alibi Gymnasij labores modo uanos. modo stultos appellat.

Canusine fusce.

HECTIBI Canusine Fusce. Lane canusine: nullo medicamento suo tantum uellere rutile erat: quas exithias appellabant: imitabantur igitur colorem mulsi sed cum erant fusce speciem, mulsi mixti pre se ferbant: nunc mittuntur fusce: que hac una re possunt commendari: qd diu eundem retinebunt colorem nec cito uidebuntur attrice. *Simillima multo turbato.* idest mixto et confuso ita enim subrutam uidebatur. *Non fiet anus.* idest non uidebitur attrica:

Bardocucullus.

GALLIA Bardocucullus uestis gallica erat cuius supra meminit hec cum et uilis esset et noua quadam forma consuta uidebatur penula ceropitecorum: Ceropiteci autem similes caudate sunt. *Santonel.* populi Gallie: Penula uestis. *Canusine ruffei.*

TOMA Canusine ruffe suo ut diximus uellere rubeabant sed ex his fusce tantum placebant Romanis: ruffe autem gallis: pueris et militibus. *Fuscis togis canusinis fuscis.*

Penula scortea:

HINGREDIARE Penula scortea pellibus consuta dicebatur: nam scorta apud antiquos pelles significabant unde impudice mulieres nomen duxerunt. Vetus est edilitium edictum ne quid scorteus hoc est ex pellibus templis inferatur. Nephias enim erat aliquid morticinium adesse ut scribit Varro hec autem arcendis pluuiis sumebantur. *Ad subitas* idest si subito et repente plueret. *Nuncq̄ desit* quin tecum afferat.

Lacerne coccinee.

LACERNE COCCINEE. De coco satis in superioribus libris dictum est cuius color notus est nunc cum mittantur Lacerne coccineae iocatur poeta amicum monens ut si aut prassine aut uenette factionis est: nam prassinul et uenetus agitatores suas habebant factiones quem admodum alij aurige habent: auctores sunt Festus et Traquilus.

non indicatur ueste coccinea: hoc autem ait iocans ex colore: nam prasilinus agitatoris nomen quamuis proprium sit tamen in latinum conuersum significat uiridem et uenetius color subobscurus erat. Quingitur induit coccineas a prasilino et a ueneto descendit. Ne fias trasfugane relinqua factiones. **Hac forte** munere uestis: amplius enim nec ueneti nec prasilini quorum neutrius colorem habebis. **Pileus:**

SIPOSSEM: Pileum libertatis inditium in faturnalibus ingibus cum lacernis etiam sumerentur causam affert pauperque eas non miserit cum pileo. Munera capiti pileum.

Lacernae betice.

NON EST Lacernae Betice: Lana Betica auctore Plinio tutila erat ut canusina lacernae ex ea confectae nunc gloriatur quod nullo medicamento sint coloratae: sed sua tantum natura in quo preferri uolunt tyrijs quae ano purpure tinguntur. **Lana mendax** tincta. **Sic placeant**: id est esto quod placeant et sint gratae tyrie suo medicamine. **Quis** quia ita eram colorata ut nunc sum inouet. Inxit nam inoue ita nata sum.

Fascia pectoralis.

FASCIA Fascia pectoralis compescendis papillis dabatur ne nimium tumescentes deforme pectus redderent. **Nostramus**: id est ut papillae stent intra gratam mensuram: id est ut manibus comprehendi possint nam ita sunt gratiores.

Lacernae albae.

AMPHITEATRA Lacernae albae prodibant in spectaculum imperatores comite senatu et equestri ordine gestantibus omnibus lacernae albas non nunquam superascito cum duce candidus sederet huiusmodi disticho profutentur lacernae albae. **Ulus amphiteatrales**: ulus spectaculorum.

Cenatoria.

HEC uestis cenatoria quae intra domum sumebatur ad mensam suam profutetur usus. numero tamen multitudinis et genere neutro supra dixit cenatoria mittat aduocato et hoc lo

co: Nec **fora** hoc dicit propter uestem que forensis dicebatur a foro ut ci-
 cero scribit ubi tantum gestabatur cenatoria uolunt preferri foren-
 sibus quia ipsa sunt ad quietem et ocium: **Nobis fora** ut uesti forensi.
 Hoc opus est hoc agimus nos: **Pictus thoris** pauoninis et cultis tridi-
 mis:.

Focale:.

S **RECITATURVS**: Focale capitis tegmentum erat ad au-
 res promissum pio recitaturj oratores utebantur ut inter stre-
 pitus ob audirent actioni intenti a faucibus dictum fabius
 Qanus hoc delicatis tantum oratoribus et ualitudinarijs pr mittit ut
 eo disticho expositum est. Quid recitaturus circundat uellera collo con-
 ueniunt nostris auribus ista magis ex hoc distichi existit argumentū.
 ut ostendat focale non conuenire oratoribus sed audientibus ne ob-
 tundantur. Inanem et delicatum nimis usum focalis designans. **Alle-**
rat iudicat a strepitu. **Libellus** meum. **Lena:**.

T **EMPORA**. Lena uestis hyemalis apud grecos chlena dēa
 uillos grandiores habebat et super induebatur pallijs sola-
 igitur non poterat frigus arceat sed pallia superinducta +
 crassitudine uillorum calefaciebat. **Lena** dēst uestes lene. **Mei uilli**.
 pallia uestra que subsunt. **Mantille:**.

N **OBILIYS MANTILE**. Mappa uilior erat q̄ris ab uñon
 uergiliana alicuius uideatur auctoritatis qui mantilia.
 pro mappis dixit lonsiq; ferunt mantilia uilis Mappē
 autem uillōse citreis mensis ob nobilitatem erāt de legate. Mantille
 nullum mēse genus repudiabat erat enim uile. **Linthe** panni ex li-
 no quicunq; sint linthea item peculiari significatione in usu Ther-
 marum erant corporibus abstergendis ea dicebantur linthea territo-
 ria q̄ sordes terrentes corpibus nunc linthea uillōla mappa signifi-
 cat que uillorum subtilitate erant in pretio. **Orbis in nostris**.
 hoc est in mensis rotundis. quas tegimus quod dixit propter men-
 las citreas que rotunde erant et ortes libyci appellatē sunt a Mar

uale. Circulus panis erat mixta farina. casto et aqua quem qui in con-
dite faciebant lifuli et semilixule dicebantur hic autem accipit cir-
culum pro omnis generis rotunditate ex quo vis ligno cum manile
dicat circulum etiam sibi satis esse quem tegat adeo a citreis orbibus
abest:--

Liburnica:

LINGERE LIBVRNICAM: Liburnice lane similiores erat
pilis quodlibet in utiles pexis uestibus textorum tantu
arte commendat. Vnde tpe texte tinxit ruffo colore parū
cum retinebant inficientes super induitam lacernam: accusatur igitur
ille qui liburnicis superinduat albas lacernas nam ruffo colore infici
untur. Iungat superinducere. *Callaicas*. rutilas uel ab auro callaico quod
rutilum est uel alanis callaicis que rutilae sunt.

VDones cilice:

CON NOS VDONES CILICEL Cilicia dicuntur indumenta
ex caprimis pilis contexta a cilicibus qui ea primi institue-
runt. VDones uerbo peregrino calciamenta sunt nunc mittuntur in-
dicantque ex quo genere lane consistunt. Mariti olentis ytri. *Plania*. pes.
Sinncinphio pilis hircinis. nam hirci ciniphij sunt dicti a ciner. atri-
ce flu. ad quem sunt magna copia:

Sinthesis:

SVM. Sinthesis uestis saturnalia nota superioribus libris in-
luxum sumpta. non nunc a Nerone quamuis Saturnalia
non agerentur cum tantum induatur saturnalibus deposita.
toga. Sinthesis item uas fidele supra septenaria Sinthesis Sagunti. et
Papinius unam mittere. Sinthesum quid horres Alborum calicem atque
cacaborum. Tuo iure sine reprehensione. *Perquingluces*. id est in Satur-
nalibus que dabant quinque diebus.

Tunice patavine:

TELLERA Tunice Patavine contexte multa lana in tanta inco-
plebantur crassitudinem ut perinde ac tabule secari possent
uiderentur. Strabo copiam uestium et pannorum missam
fuisse a patavinis. Romam testatur *Trilices* dñr triplici litio texte. Si

121
mant dum texuntur: Multa uellera multam lanam.: Spongia:

SEC Spongia greca dictio est. unde integram seruauimus ap-
pellionem perfusa aqua mensatum colorem instaurabat terge-
do. *Sotte*. muneris. Tumet inflatur aqua: eadem immundis na-
lis tergendis erat in usu Supra. Dammate sponge uinge:

Penula gausapina:

PENULI. *SMICHI*. penula Gausapina. penule seruorum uelites et pau-
periorum ex lana appula optime texebantur. panni Gausapi-
ni uilosi dicuntur: nam Gausape stramentum erat militare: grossioribus
pilis. penule igitur gausapine quibus hyemalis essent estate tamen pote-
rant delectare: quod supra diximus mense uel augusto sumere gausa-
pinas. *Is candor*. idest talis candor etiam Media mella: quibus sum hye-
malis.

Ceruical.

CINGE. Ceruical ex plumis repletum sustentande ceruicia-
centium paratum erat: eratque in usu tantum delicatiorum ho-
minum idcirco conducuntur apud Iuuenalem Ceruical ami-
ce clamante Ply. usque eo processisse delitias ut ne ceruices quidem ui-
rorum sine pennis sustineri possint: inde monet eum cui mittitur cerui-
cal ut tingat caput. Nardo tanquam luxuriosum et delicatum hominem:
Folio nardi ex quo foliatum unguentum fiebat. *Pluma ceruical*. Tenet
seruat.

Cubicularia:

STRAGULA CUBICULARIA GASAPINA. Cubicularia.
stragula erant cubiculi. Gausapia idest uillosa. ut supra ex-
posuimus iocantur in eum qui habet uxorem animum ei enim
nihil possunt calore suo prodesse cum proxima uxore congeletur. Stra-
gula uillosa cubicularia. Tapetis purpureis instar tapetorum. *Cogelat*
uxor. q. d. et si uillosa sumus nihil possumus tibi ad calorem.

Lodices.

LUDO LODICES. Lodicebus totus lecti apparatus contege-
batur. erant autem gemine inopertorium coeantes hunc

ulum ex se docent. Nos Iodices **Toro nudo**. id est lecto non operto nobis. Stragula essent nuda nisi nos essemus que ceterimus.

Amictorum.

AMMOSAM Amictorium indumentum erat pectoris dormienti ne temere iactatus nocturno frigore offenderetur erat autem ex lino mulieribusque maxime in usu. rogat nunc amictorium ut tradatur potius puella. **q̄ māmote. Lina** id est ego linteum. **Niueo pectore** scilicet puella.

Cubicularia polimita.

EC TIBI CVBICVLARIA POLYMITA Polymita decebantur multis liuis contexta. que Alexandria primi inuenerunt auctor est plinius in Vill. naturalis historie tanta autem arte texebantur. ut maiore ferme industria singula in his distingueretur. quam Babilonia acu possent. nam Babilonii acu uestes in texere ceperunt. quos Homerus hoc texture genus tribuat heleni. quam. introducit intextentem uaria certamina. Tima ruente Martialis memphiticam tellurem dixit cum alij hoc de alexandria scribant sed tam alexandria in egypto est. ut Memphiticam exponas id est egyptiam.

Vieta est superata est. Nil haec egyptio.

Zona.

LONGA Zona puella datur monens se tam diu fore utilem ad cingendum quo ad uenter non intumuerit. placeat hoc referas ad puellam potius exponens dulci pondere. id est sit tu quam ad omnes exponens dulci pondere. hoc est gule uoluptate. que ciborum suauitate capta pondus immitit uentri.

Gaulape Quadratum.

IODICES Gaulape Quadratum. Gaulape stamentum erat ut diximus militare grossioris uilli. quadratum dictum a forma ut ego arbitror. nam et Fenestella scribit tridinia se puero Quadrata et compacta aut acere. operta accedro cepisse. erat autem hoc Gaulape pauperiorum cum Iodices stragulis in eundem usum. lautioribus seruirent. **Eliaonia** id est patavina. nam Licaonia fi-

nitima Pamphiliæ socios dedit antenori qui patavium condidit dic-
ta olim elicaonia ab Elicaone rege sed postea Lucaoniam Strabo Ply. et
ptolemeus dixerunt. Supra Si prior Euganeas clemens elicaonis oras.

Terra atuly. Verona:--

Semicinctum.

SET SEMICINCTVM. Compositione declarat quid sit nã
medium cingebat hominem tunica demissum. **Vtunq.** to-
gam et semicinctum.

Lanc amethystine.

LANE AMETISTINE. Color in lanis Amethystinis distus
est a colore lapidis amethysti. Amethystus autem a particu-
la priuatiua et Metiblis quid significat ebrius dicitur ex
ratione nominis iocantur cum enim sit ebriate purpura laconica
querunt quare Amethystine dicantur quasi non ebrie sed ut dixim⁹
appellationem fortite sunt a lapide non a nominis deriuatione. Inde
purpura tyria. Tyrie amethyste dicebantur et ita puto oportere scri-
bi lemma lanc tyriametelline. **Lana sobria** idest amethystina.

Lanc albe.

VELLERIBVS. Lanc albe candore certabant Plinio et Varro-
ne ita distinguentibus ut Apolicam omnibus anteferrent
secundam palmam darent lanc que greci pecoris in italia dicebatur
Tertiam milese. Martialis hoc disticho alium seruat palme ordine
Parma opp. Gallie cysalpine. **Tertia ouis.** tertia palma lanarum. **Altinũ.**
non procul a Tarruilio erat nobile oppidum.

Lanc tyrie.

VOS. Lanc tyrie purpura tyrijs ceteris anteferebatur quis
laconia suum etiam locum uendicaret. Gloriantur igitur
Lanc tyrie se in laconia quoque tibi purpura est habitas
fuisse preciosi muneris quod argute dicunt dum aiunt se a pãde
donatas fuisse. Helene. et purpuram sede. hoc est purpuram Laconi-
cam fuisse deteriozem. **Pastor.** paris amice helene. **Deterior.** nob.

Lanc polentine.

NON LANE POLENTINE: Polentina oppidum ad alpes quod
et potentia dicebatur nigris lams ferax. nigriq; ferax polentia uil-
li: In Hispania esse polentiam scribunt Ply. et Suabo unde et la-
ne mittuntur et Calices fideles quemadmodum ex eadem prouincia sa-
guntini et Alci duplici igitur munere laudantur nunc polentia lams
f. et calicibus: *Pollo uellere. lana nigra: Idem:*

LANA: Idem indicat lana polentina se uestibus seruilibus apta
esse his presertim seruis qui deformes sunt. *Tristia: fusca: Ton-
sis ministris. deformibus. Mensa: officium. mense.*

TORMENTVM LECONICVM: Tormentum farci-
men erat calcitrarium ex qua uis re Tormentum autem Leu-
nicum erat sarcimen expilis et Lana panno detonsa a laconia regioe
tomentum atemno quod est incido nam quicquid in sarcimen conci-
ditur tormentum est Caduci Gallie populi in tomentis calcitrarium
ex suo lino palmam obtinebant. Varro sagum aut tormentum incul-
citra solitum incaleari scribit. Fascia ut auctor est porphirio lecti susti-
nebantur et cicero defert ad coniectorem quidam somniasse se ocum-
pendere ex Fascia lecti sui cubicularis. cum igitur lectus erat plenus pli-
ma ob tenuitatem facile opprimebatur ad fasciam usq; tormentum igi-
tur leuconicum meliorem potest prestare usum quando ita lectum im-
plet ut fascia non sentiat. *Rasa. id est detonsa. Sagis leuconicis. ex sa-
gis detonsa: Tormentum Circense:*

TOMENTVM: Tormentum Circense erat e stramine grossiori
quod legebantur in palude Circensi nam circi olim palude
habebant. antiquitas in lectis stramento utebatur auctores
sunt Varro et Plinius sed in ualescente luxu ad tormentum leuconi-
cum peruenit cum tantum pauperes stramento uterentur
Concisa nam harundines palustres ad sarcimen conciduntur unde
et ipse tormentum sunt. Ply de harundinibus. Aut enim pro pluma:

strata carponatum replet. aut ubi limosiore callo induxit. &c. *Proscuro*
mco: non enim potest leuconicum emere: ~ *Pluma:*

PASSVS: Pluma. Cigni tantis delicijs lectum implet ut non a
lia uti dicatur. Venus hec mollissima est preterum que super
eminentibus pennis subest. *Interior lana*. idest interior plu
ma Cigni que lana uidetur. *Pluma amidei*. idest pluma Cigni ami
dei. nam Cigni assiduo epubeto amidei dicuntur. Papinius amideos
ad frenata citauit olores: ~

Fenum: ~

FRAVDATA. Fenum. et feno protomento utbantur paupere
res qui hac una re letari possunt quod nulla ambitionis cu
ra torquentur. ex hoc fenum se anteponit plume quando ge
tem prebet sine ulla cura. *Iumcat*. tibi impleatur ate. *Fraudata pluma*.
exdula pluma. *Pallida*. que facit homines pallidos. *Duros thoros*. idest
feno repletos.

Tintinabulum: ~

REDDE. Tintinabulum instrumentum erat quo e Gymnasio
lauaturi reuocabantur ad thermas paulo post claudendas.
monetur igitur is qui in Gymnasio est ut si lauari uult
sonante tintinabulo properet. nam paulo post non erit lauandi locus
clausis thermis oportebit; lauari aqua frigida si quidem lauari oo
let. *Redde pilam*. idest dum pone pilam supra si nescis rustice. *redde*
pilam. *Es tintinabulum*. sola *Virgine*. solis aquis uirginis. Si quidem
pgis ludere:

Discus: ~

SPLENDIDA. Discus ludus quo pueri grece in Gymnasio exer
cebantur numeratus inter quinque excitationes iactabatur
autem massa plumbea alute iuncta in qua referenda et pi
culum erat et apparebat ars ut pindari interpres docet hoc generi lu
di Iacynthus a pubeo et necatus. *Disci*. Spartani. Iaconici. *Volitant*.
iactantur. *Semel nocens*. satis sit quod semel interfecerit Iacynthum.
Spartanum: ~

Cuthara: ~

REDDIDIT. Cithara inuenta. ob Orpheo Eurudicem uxorem. ab inferis impetrauit. sed data lege ne respiceret sequentē amoris impaciens respiciendo eum amisit. Sibi ipsi non fidebat sibi: Idem.

DE POMPEIANO. idem in Pompeiano theatro orphēi recitat⁹ est representatis Syluis et feris que sono allicerentur supra extat de hoc Epigramma: Plectrum:

FERYIDA. Plectrum instrumentum quo fides plectuntur hoc est percucuntur. Punsula ut alij cochlees habent. Pulsula. Cithare fides est que ex imo acutiorem sonū reddit. hec facile frangitur si percucitur digito cum et digitus ipse teratur utriq; incommodum. utatur si adhibetur plectrum: **Garrula**. resonantia. **Calefacta**. Percussione. **Sicis** legere. **Postula**. intellige postulam. nā si indigito si fidem pulsat sine plectro. Calumniator pulsulam nūq; reperiri contendit. accipe bone uir alteram sententiam si prior non placet. nam eade causa utraq; diximus ut si minus altera placeret. probares alteram pulsulam legi posse et didonis ratio & antiqui codicis scriptura. fradet nam pulsula illa. inimo fides dicit quoniam maxime pulsatur preter ceteras. Ita codices antiqui habent et quom Martialis alia finxit uerba. hoc quoq; potuit derivare. sed id non laboro magnopere. nam quom utraq; dixerim. sniam alteraq; et ego non ignoravi. et tu probare debuisti: Trochus: -

PROCHYS. Ferrum rotundum est instar rote quod terre fixum pilas ligneas admittit. uertiturq; quod dum tangitur cantus ferrum significat quo rote uinciuntur. aut tor est Fabius Qanus trochus itaq; pueris potest esse ludus grandioribus cantis ad usum rote uinciende. nam incantu uertitur alij cantis. idest armoniam dixerunt quod placet. **Rota** est trochus. idest dandus. **Cantus**. alludit ad illud ferrum rote uinciende. **Anulus**. trochus. **Garrulus**. resonans. **Vagatur**. flectitur. **Turba**. ob

uia hoim:

Signum Victorie.

HOC ILLI SIGNVM VICTORIE. Signa fustilia in sacurna libus mittebantur ueteri instituto siue ut in monumētis est Epicardi autore Macrobio quoniam Hercules ex parte sublitio hominum simulacra pro numero sociorum amissos deiecit ut nudi in patriam ueberentur siue q̄ pelag eadem simulacra instituerint pro hominibus qui olim saturno mactabantur redigentes crudele sacrum ad mitiorem ritum cum reliqua munera dentur forte signum inquit uictorie germanico extra sortem dandum est cum tocens populo Romano uictoriam peperit hoc signū uictorie. **Decies pro numero litterarum germanici** id est decem cyathos in hilaritatem satis supra.

Bruti pedion:

GLORIA. Lemma bruti pedion id est bruti p̄sio nam brutus ille qui in philippicis occubuit puerum amando et cognomen dedit quem appollo dorus cognomine infamis. Enem fecit ut scribit Ply. nūc idem est fidelis. **Sigilli. itane. Ob scara:** incognita.

Sauronitus Corinthus:

ADTE. Sauronitus Sautos grece latine significat lacertā Nytto significat uulnere. Sauronitus igitur erat puer ere expressis obseruans lacertam obrepentem ut uulneret. **Corinthus:** id est ex acce corinthio fabricatus. **Capit. petre** ut uel le mori:--

— Iacimbus:--

FLECTIT. Iacimbus puer p̄ctus moribundus ex uulnere disci:--

HERmaphroditus Marmoreus:

MASCVLVS HERMAPHRODITVS MARMOREVS. Fontē salmacidis. **Vtunq.** feminam et uirum. **Patris.** Mercurij **Matris.** ueneris:--

Danae p̄cta:

CVR. Danae p̄cta corrupta auro a Ioue. Si leda que erat pulchrior. **Dedit gratis:** sine precio cur accepit Danae pre-

tium ate. q. d. non debuit.

. Persona Germani :

CVM. Persona germani signum erat germani captiui fio-
tile bataui populi qui incolunt Rhenum domiti a Do-
mitiano. **Lusus**. lasciuu ingenij figuli. qui ludens merita
effinxit. **Patet**. Domitianus. **Timet**. nam bataui hostes fuerant Do-
mitiani :

Hercules Corinthius :

ALIDIT. Hercules corinthius. idest ex ere corinthio ex pres-
sul incunis necat angues ex historia fabulosa. inde poeta lu-
dit disticho. **Respicit**. non auertit uultum. **Hidra**. que ab ad-
ulto fuit domita. **Iam**. quam uideret id a puero fieri :

Hercules fidelis :

CVM HERCVLES FICTILIS. Turianus a tregellis accitus a
Tarquinio Rege Iouis effigiem fidilem fecit incapitolo et
Herculem fidilem qui perpetuo cognomine dictus est Hercules fidi-
lis. hoc igitur signum Herculis quod nunc mittitur cum ficale sit
hoc gloriatur quod Hercules habeat suum cognomen. quod dicatur i
urbe Hercules fidelis. **Sigillum**. paruum signum. Meum nomen ap-
pellari fidilem :

Minerua argentea :

DIC MIHI. Palladis clypeus quem egidem appellabant ima-
ginibus Domitiani additus est. Inde pallades ymagines si-
ne egide formabantur. hoc autem erat familiaritatis inditi-
um cum numine quod imperator precipue coluit. mittitur nunc yma-
go Minerue argentea. Cesar habet. **Respondet pallas**. datam autem
egidem Domitiano supra indicauit Martialis. accipe Belligere crudu
toraca Minerue :

Europe pusta :

MVTARI. Hanc Iuppiter thaurus traiecit in cretam argute
inquit poeta tunc oportuisse Iouem mutari in aurum
cum Io. quam amabat uersa est in bouem fessisset em-
custodem et inisset bouem :

Leander marmoreus :

CLAMABAT. nota fabula infreto sextiaco cū ad hero puellā
nataret merlus est que mors ob eam causam ei fuit acer
ba quod ante optatum puellæ amplexum moreretur.
qui se commisit aquis natatu : —

HEBRYS. Sigillum Giberi fidele : —
Giberi. hoc est gibbosi signum nam Ctesippus filio giberi et
toto aspectu fedus a Gegania fabricatus est ex aere unde defluxit
mos. ut talis hominis forma in saturnalibus fingeretur Prometheus
primus fuit qui fidele signum fecit. *Hee monstra*. hominem gibbo
sum. *Lulit*. lasciuuit. *Luto*. signo fideli in saturnalibus mittendo : —

REPLERE. Homeri uatrachomomachia : —
compositum. uatrachos significat ranam Mios moris Ma
chi pugna opus est homeri ita inscriptum de murum et ranarum.
pugna contendunt tamen multi autore Plutarcho hoc opusculum ab
Homero non fuisse scriptum. Sed papinius et alij nostri ita crediderūt.
Mittbantur autem libri in saturnalibus quoniam. et saturnus cul
tus humani auctor habitus est. et eius temporibus hercules primus in
italia litteras docuit. unde herculis numen cum musis colebatur. au
toribus Plutarcho et Macrobio. *Rana*. pugnam ranarum. *Mconio*.
homericō. *Soluere frontem*. ex hilarate.

ILIAS. Ilias homeri et Odyssea : —
LIAS : Quadraginta. viii. libros edidit homerus. quorum
xxiiii. ex cidiū Troianum complectuntur reliqui errores
vixis illi Ilias inscribatur hi Odyssea ab ulixe mittuntur una com
pacti. *Ulixes inimicos*. et c. id est odisset iliter. *Multiplici pelle*. id est mul
ta charta pergamena. uam. in XLVIII. libros surgit. *Vergilij calex*.
ACOIPE VERGILIŪ CVLEX : Calix Vergilianum opus quo ci
licis satum defletur nichil magis admirandum habet q̄

q; ap poeta pucto editul sit ubi magnitudinem illam non nunquam
allurgendo designat quam in Eneide impleuit huius meminit Pa-
pinus ante annos culicis maroniani. Vnde lucanus cum Iuuenis
Orpheum expleuisset ait quid ad culicem. Vergilij. *Culicem*: opus
culij maroniani. *Positis nubicus*: idest iocis et ludis saturnalicis qd
leuora in saturnalibus sunt legenda. *Arma uirum*: idest eneida:

Vergilius in Membranis:

V*VAM BREVIS VERGILIUS*: In Membrana tria opera Vergi-
lij eodem uolumine compacta prima pagina pectus perso-
nam proferant Nam titus primo uerbo carminis Buccolici Ver-
gilium designat. membrana uolumen. *Maronem immensem*: tria
opera Vergilij. *Menandru Thais*.

N*EC PRI*. Menandru Thais comedie autor apud grecos iuue-
num amores et fraudes meretricias singulari ingenij lau-
de expressit. celebrat autem Thaidem nobilissimum scortu
cui omnes meretricias ueneres concedit Vnde thais Menandrea
dicta est a Propertio gliteta alterum scortum quod cum poe-
ta non celebratur tanta carminis prestantia quanta thais perscp-
ta est nullum illecebrarum nomen est adeptum quibus maxime
ualebat. Thais igitur Glycere antepositur carmine Menandri nec Gly-
cere scz fuit amica. Vt thais amica fuit ob illecebras uisa est uere a-
mica: meretricis laus est si persuaserit se amari. *Hec thais Menandri*.
idest thais in comedia Menandri. *Lufit*. decepta quia illic erat amo-
res iuuenum deceptorum.

Cicero in Membranis.

I*NT HIA*. Cicero in membranis allusio est ad chartas mem-
branasque a membris dicuntur nam qui scriptus fuerit
in membranis ut in membris esse. Ciceronem qui in me-
bris est. *Cum cicerone*: nam in his membranis uiuit:

Monobiblos protercij.

CONOBLO PROPERTII. Propertij carmen ita inscribitur
qui ardentissime amavit hostiam fido nomine appellata.
cinthiam non nullorum iudicio primas t3 partes in carmi-
ne degiaco auidit Qano. nam amoris effectus presertim qui arden-
tiores sunt melius expressit nemo. Accipit famam carmine prop-
tij. *Nec minus dedit.* nam poeta eo carmine claruit.

T. Liuius in membranis.

PELLIYS: Liuius in membranis Titi Liuij magnitudo expri-
mitur qui orsus historiam a condita urbe incensum et.
XXXVII. libros excreuit descendens ad augusti tempora: *Pellibus ex-
iguus.* membranis:--

Crispus Salustius: +

SIC SALVSTIVS: Cum Thucide cettat autore Qano maior
laude futurus si uerbis Catheronis Censorini ex originibus
abstinuisset. nam inde magnam uerborum copiam deduxit. disticho
proclente furtum et uerba antiqui multum furare catonis Crispe
Iugurtine conditor historie breuitas inco laudatur a Fabio Lacer-
tus est a Leneo Pomptio pompeii magni liberti. quoniam scripserat
Pompeium. oris probi animi inuerecandi primam in historia lau-
dem obtinet. *Corda doctorum:* idest ut docti homines iudicant:

Ouidius:

Hec massa uolumen.

Tibullus:

LVSTI Tibullus. Nemesis nomen est deæ que caret nomine
latino hec colebatur aduersus superbos in capitolio male-
accipiunt qui pro fortuna interpretantur est item puel-
la amata a Ioue ut biginius scribit altera a Tybullo qui palmam
amauit sub nomine Delie delectatus paupertate ut initio scri-
bit. Me mea paupertas uita traducat in etri. Sed inde est disticho
quod ipse poeta scribit de amica. Illa regat cunctos. illi sunt omnia.

cure. At uiuet intota me nihil esse domo. at quod alludens Mar-
tis ait. *Quem uiuit.* cui optatum fuit. Nil esse intota domo. qui ita
scribit. At uiuet intota me nihil esse domo.

Lucanus:

SVNT. Lucanus historicis potius quam poetis imitandus
ut Fabius scribit dum gravitatem Civilis historie sequi-
tur historico q̄ poetę propior iudicio tamen ferre omnium in poe-
tarum ordinem est reclusus.

Catullus:

CANTVM. Catullus uarietate carminis et antiquorum uer-
borum simplicitate laudem insignem meruit. Clodiam
amavit quam Lesbiam appellat Sirmionem Perunfulam lacus Be-
naci habet patriam in agro Veronenſi. ſed Verona cum ſibi uendicat
ciuem quem Mantue opponit oſtendenti Vergiliũ. *Debet.* ob nomi-
nis laudem.

Calde aque et frigide uerſu: --

NEC. Calde aque et frigide uerſu carmine deſcriptę aque
frigide et calde mittuntur ſed inquit poeta hi uerſus me-
lius natarent aquas ſuas q̄s eritti debrant ſui carminis laudem ex-
ternans: *Que fuerunt.* id eſt que aquarum nomina deſcribunt. *Di-
cunt.* ſaciuntur. *Melius nabit.* mergenda hęc eſt carta alibi. Vis pu-
to cum libro Marte natate tuo:

Mule Pomilie: --

MIS MYLE POMILIE. Ex mulo et equa autore Ply naſcitur
In uſ mulus exiguus quem alij Gimum dicunt ſunt prete-
ra inter mulas que pomilie dicuntur hoc eſt nane nam Pomilionel
nani ſunt. *Altius.* q̄ ſis in mola.

Catelle Gallicane.

DELITIAS. Catella gallicana indeliſijs ut Melita et Iſſea
Prima: id eſt breuis non ſufficit.

Asturco: -

SICBRE. Asturco in Galtia et asturia prouintia Hispanie ex-
nascuntur parui qui cura altera molliter explicant glo-
merando dicunturq; asturtones ab asturia prouintia. Inde eundē
incessum arte doctre pceptum est. de his carmen extat Syllij cum
de asturibus populis loquitur. his paruis sonipes nec Marti notus.
at idem aut inconculso glomerat uestigia. dorso aut molli peccata celer-
trahit effeda collo. *Equis astar.* qui uenit ex asturia ad numerum in or-
dinem. *Auriferis gentibus:* idest hispanis:

Canis Vertagus.

NON CANIS VERTAGYS: Canes Vertagi qui sporte inuenatio-
nem exiunt leporibus insidiantur. quos morsu comprehen-
sos domum referunt uerbum est peregrinum quamuis alij a uertendo
et agendo uertagum inepte deducunt: -

Palestrita: -

NON. Palestrita in gymnasio uinctbat maxime si cogens re-
ducto pectore aduersarium reflecteret hec exercitatio dice-
batur. Clinopali. hoc est inclinata palestra nam Clino significat incli-
nopali palestre. Vnde Domitianus concubitorium appellabat clinopale
tanq̃ palestre exercitationem anaclinopale significat reflexionem in
palestratin: *anachino palen:* idest reflexionem palestre in quo longo
collo opus erat: ut supra grandia qui uano colla labore facit: et Iu-
uenalis longis ceruicibus equat Hercules Anthem. procul a tellure
tenentis: *Novit succumbere:* idest qui scit retroflectere pectus tanq̃
oneri suspensi aduersarij succumbat. Indē enim aduersarium penden-
tem inclinato latere deiicit. *Qui uincat.* idest q̃ tantum et simpliciter
ac sine arte superet aduersarium. q. d. plus delectat in palestra ars q̃
robur tantum: -

Simius: -

PALLIDVS SIMIVS. Simeam genere tantum feminino pro-
fert: putauit Porphirio in Horatius. Simiumq; ab Horatio

scriptum tanq̃ inuiliatum notauit eodem genere hic profertur a
Martiale hac laude adhibita q̃ hastas immillas declinare sciat. Id
mutianus cum de Simiarum ingenio scribere non tradidit neq̃ eum
secutus Plinius. Illud tantum affirmant eas latrunculis c̃ cetera fidiis
non nunq̃ lulisse nuceſq; distinguere uiſu: *Eludere*: propulsare: *+*
Eram Cercopitheus. idest simia caudata:

Puella Gaditana:

NAM: Puella Gaditana. a Gadibus lasciuia saltatione erudi
te puelle mittebantur uenereos motus saltando edentes
nunc mittitur puella Gaditana. Ipsum Hippolitum exemplum pu
dicitie: *Fecerit masturbatorē* coheret masturbari allectum illecebris
suis:

Cymbala:

ERA: Cymbala instrumenta sacerdotum Cybelis quibus sa
cta numinis agentes sono lugebant athim puerum quo
cibele olim potiri non potuerat. *Celeneos* phrygios celene
patria artis phrygis et Marlie: *+*

Puer

FIT PVMICE LEVIS: nam ex poliebatur pumicibus: qui mol
les uolebant uideri. Plinius Sed hi pumices qui sunt in
usu corporum leuigandorum feminis iam quidem et ui
ris atq; ut ait Catullus liberis:

Cestos:

CILLO Cestos significat balitum ueneris quo Martis ad
ulteria reprimebantur. cum deus eo cedebatur de hoc plu
ra dicta sunt in ymagine Iulie in superioribus libris. qui
cunq; habebat hoc balteum poterat quem uellet ad amorem incitare:
Meco amores idest ceston calentem: *De sinu uenēſ* qui ruper aue
nere acceptus: Horatius flagellum dixit uenerem alloquens Sub
limi fecias docem flagello:

Idem:

SVMME Idem lumen Citheriacos. Amatorem Iouem hoc est ex
uersu Homeri qui scribit Iouem cecidendum sed cuiusq̃
epigrammatis breuiter preſcriptum argumentum dicipot:

128
licet Cicero phie preceptis seruiens Lemma aliter sit interpretatus
hoc est comprehensionem: Lemma preterea est genus argumen-
tationis stoice: quod in zenone scribit Dyogenes. primo epygram-
mate lusurus carmine poeta in saturnalibus ait se malle uti hoc
genere ludi: q̄ aut nucibus aut alea: nam nuces pueris in saturna-
libus promittuntur. alea uiris: **Cordilla** est genus piscis exim-
no ut supra est declaratum. Cucullis. papitaceis salsamenta uen-
debantur. Papyrus. Papirum ostendit primus alexander in egipto
condita alexandria: nam antea palmarum folijs postea quibus da-
arborum libris tum publica monumenta in plumbeis priuata in
linteis scribebantur. Nascitur autem papyrus in egipto non exce-
dens altitudinem duorum cubitorum ut Ply. scribit eius flore di
coronabantur inde etiam charte fiebant uariis nominibus. **Pendite**:
dando rebus uenalibus. **Penula** uestis seruatorum. ponit togam et
penulam pro cucullis. **Blatte**: uermes una cum tincis corrodescentes
papyros. **Mentuat famem**. id est ut blatta possit pasci. **Ebria bruma**:
id est dies hyemalis saturnalius quo uino indulgetur. **Non mea**: pu-
et nucibus. uiti alea ludebant. in alea hec erat. Talus. Tessara. aluco-
lus. senio. canis. uentis. **Tessara**: erat talus quatuor laterum. **talus**. sex
ut infra dicitur. talus autem dictus a talo pedis nam talus in pede
autore Aristotale in secundo de animalibus tres habet partes ex-
teriores quam antiqui Chias dixerunt. Interiores quam choas. Su-
periores quam antennas inde seculum. eruditus talum dolauit
in sex latera. et imitatione pristina notum nominis uno quoq; in late-
re sua nomina dederunt punctis. In quibus canis afferebat iactu-
ram. erat enim unius puncti ut polux scribit. Senio et uentis vic-
toriam et luctum. Persius Quid dexter senio ferat scire erat in uo-
to. Damnosa camicula quantum raderet. Augustus preterea ita se-
bit. Talis iactatus ut quisq; canem aut senionem miserat in singulos
talos. singulos denarios conferebat in medium quos tollebat unius

fos qui uenerem iecerat. nam uenus intalo. *Colias* dicebatur opposita.
cani. ut scribit polux. colias uenus dicitur auctore Strabone a promon-
tis attice in quo colitur. Idem punctus dicebatur Coris. et canis alio uer-
bo dicebatur. Chius. Iuxta uenerem coliadem inattica erat templum
pannos. quo per Aristo. spolia delata sunt oraculo ita predicto Coliades
mulieres remos timebunt. *Mea tessara*. meus ludus minor. Non depu-
gnat talo. qui habet sex latera et numero superat tessaram. *Ebur*. quia
tali fiebant ex ebore. *Fortillus*. Alueo et finium dicitur tabula qua ale-
a exercetur Porphirio putat etiam dici fritillum a sonitu ut puto quo
alea mouetur. Seneca in claudium. Iam quotiens missus erat resona-
tem fritillo. Vtrique subdusto fugebat tessara talo. Antiqui preterea ap-
pellarunt pulitem fritillam qua natalium sacra celebrabantur. *Ista alea*.
carminis. *Nec facit damnum*. idest non patitur damnum.

Xenia.

NASYTVS. Lectorem monet ne sua carmina reprehendat quo-
niam ipse satis ea deriderit epigrammate superiore. *Nasutus*.
nasuti dicuntur qui grauiore censura subleuant aliena. et Horatius
a petio dicitur suspendere populum naso hoc est deridere. *Plura*. quod ego
dixerim. *Littere*. esset tibi tantus nasus. idest tanta censura. *Latium*.
minum Domitiani. qui alios deridet. *Est opus carne*. dicit eos habere
carnem qui possunt derideri. *Habe uirum*. morde et exerce maledicen-
tiam. *Quis miratur*. qui sibi placet. *Hoc nimium*. nihil non tamen
hoc est omnino nihil. *Candidus aure*. idest sine inuidia et legenda
epigrammata. *Fronte non matutina*. idest exilarata nam matutina
frons tristior est contra post cenam exilarata.

MNIS. Xeniorum eodem uerbo usus est Plinius ad Corne-
lium scribens Xenia inquit dedici Xenia autem sunt mu-
nera que amicis mittuntur. *Gracili libello*. paruo. *Turbaxe-*
niorum. idest disticha. *Duobus alludit*. ad disticha que duorum car-
minum sunt. *Triphon*. bibliopola. *Titulos*. Lemmata. *Non facit ad sto-*

machum: id est non placet et simul alludit ad esculenta que sunt in distichis:

Thus: -

SERVS: Saturnalia carmina sunt addita muneribus que amicis mittebantur: duo autem erant genera ut supra est dictum alia enim dicebantur Xenia alia apophoretta: hec Xenia sunt in quibus initium habet thus cum factis dicatum sit id colligitur in arabia in Sabota monte excelso. regione Saba. Saba uero misterium significat ut greci interpretantur. Mimeum dicitur a Mineis populis per quos primum uehitur Carphiatum Dastiacum masculum a Vergilio a rotunditate gutte cum in thure femininum non reperitur. olim in maxima penuria postea in abundantiam excessit armis alexandri q. subegit arabiam. Serus alloquitur amicum Germanicus Traianum potes intelligere qui germaniam subegit. ut scribit Eusebius. sed magis placet de Domitiano intelligas hoc distichon Domitiani temporibus inter saturnalia compositum esse. Pia thura que mitto. ita et alibi aut deos cito herculi coelum dedisse. sed sero daturus domitiano. idem saepe optat:

Piper:

CEREA FICEDULA: Ficedula a fico cuius cibo delectatur dicitur pinguis etiam uiuis. inter aues optimi saporis accesso numeratur. *Saporis fatui est* conditur autem synapi aut piper. *Pip addere*: cibariis primus gloriatur se inuenisse Cathius apud Horatium primus et inuenio piper album cum sale nigro inactum puris circumposuisse catillis. piper quod album dicitur in precio est. *Lacet*. pre pinguedine. *Extra pinguis*. *Cum datur*: Cum tibi obuenit sorte:

Alica:

AOS Alica: Alica ab alendo dicitur ut Pomptius scribit inuenta est a romanis nam tunia fiebat triplici genere ut supra est dictum. minimo. Secundario. Aphernate. etate Pompti magni non reperiebatur utilis tamen habita est et saluberrime siue potanda da-

retur in modum pulane siue aqua multa in tanto pretio erat ut Var-
ro scribat morbum regium dictum esse quod multa preciosissimorum
medio curabantur. licet aliter supra sit dictum ex sententia cornelij.
Mullum: uinum multum quo elota alica utaris erit: **Mullum** nam
omnino indiget si uolueris uti alica: **Diuel**: nam multum diuitis ē.

Conchis:

S I SPUMET. E. conchis conchis Fabae uirides dicebantur co-
dite liquamine Coriandro ciminio porro concilio et oleo quod
nisi plurimum inellet nullus erat conchis sapor: idcirco supra dixit
in male cenantem et bene si cenas conchis inunda tibi est hec igitur
fisiunt bene uncta poteris bene cenare sine mensa diuinum: **Spumet**.
multo oleo. **Rubra tella**: fideli uase rubro. **Potes negare**: subtrahere
te: Mensis lautorum nam domi conde bene cenabis. Iuuenalis cuius
conde tumes:

Far.

F ABYE FAR: Far diu in pretio fuit quod in usum mensae do-
cuit Numa. id autem cum sit salubre si igne torreatur pri-
mus persuasit Romanis id non esse purum nisi torreatur.

In sacris igitur bis erat tostum et pariebatur ignem quoniam et olim
fuerat igne purgatum et tunc in urebatur autores sunt Ply. et Dio-
nisius. inde farina dicitur. CCC. annis ē frumento factum est Clusi-
um ut Ply. Varro et Columella scribunt candore et magnitudine
reliquum superant pulce diu Romani uisitatunt ut docet Ennius cū
scribit in obsidione offam infantibus fuisse exceptam. puls ex farre
clusino dulcem relinquit uasis saporem: docet igitur uinum eiusmo-
di uase posse dulcescere in quo puls farrea cocta fuerit. **Imbuere**: est
primum saporem dare. Plebeias quibus utuntur pauperes. **Dulcia**
multum: id est uinum eque dulce ac est multum. **Satur**: quom inde
ederis pulcem: **Vacuis**: exhaustis pulce.

Lens: →

A CCIPe LENS: Lens in egypto peruenit duplici genere alie-
ro rotundiore et nigro. altero siue figure putant antiq-

tas equi animi fieri homines qui lente uterentur unde lenti dicti sunt
homines qui non mouentur ullo affectu. *Pelusia*: egyptia. *Vilior alica*:
id est minoris precij q̄ alia nam iam de ea dixerat. *Carior faba*: scilicet
uiridi conche de qua paulo ante: --

Simila: --

NEC POTERIS SIMILA: Similia ex tritico fiebat minimum co-
ciso huius panis in maximo erat precio. Condimentis ut
plurimis seruebat ut scribit apitius. Non numerare poteris quia
est minutum concisa. *Pistori* qui faciebant farinam et panem co-
quebant. *Pistori* qui inde panem faciet. *Coquo* qui plurima inde
parabit cybaria:

Ordeum:

MVLIO ORDEVM: Ordeum olim panem dedit qui dam-
natus est postea delinatum fuit reficiendis quadrup-
edibus demum excogitatum facere ptilanam ex eo que validissima
erat et saluberrima ut hypocrates uno uolumine testatus est. Co-
po uini uenditor dicitur et potus: monet igitur amicum se mitte-
re ordeum quod non dandum sit quadrupedibus cum nuper
inuentum sit facere ex eo ptilanam. *Mulis taciturnis*: quos uelit
tacere nam iniunt pingues ordeo. *Caponi* qui ex eo faciat ptilana.
Non det mulis quia scilicet sublatus sit usus ordei bandi quadru-
pedibus ut scribit Pliny. *Non tibi* ut scilicet facies ex eo panem quod
item dampnatum est auctore Plinio. *Coponi* ut scilicet ex eo faciat
ptilanam nullus enim maior ex ordeo fructus percipi potest q̄
ut inde fiat ptilana quod postremo et inuentum auctore Plinio.
Varro tamen canet pane ordeaceo alendos scribit: --

Frumentum triticeum:

TERCENTVM FRVMEN'TVM TRITICESVM: Frumentum
Triticeum quod summa ubertate proueniebat agri sepius
lati sterilescent. mittit ergo copiam frumenti lybici ne frequenti

latione agrum sub urbanum sterilem reddat qui comparatus est ad
uoluptatem. *Moriatur*: sterile fiat frequenti latione: --

Bete: --

M *T SAPIAN T. BETE*: Bete distinguuntur in duo genera. ab
aliis in nigram et candidam. ab alijs in uernam et autumnalem
leuissime sunt omnium herbarum hortensium. Sed condiunt
Acrimonia sinapi ut Plinius docet ut Martialis uino et pipere ita con
dite dicuntur prandia fabrorum. ab alijs dicuntur daptes rusticane.
Fatue: saporis salsi expertes. *Prandia*: ictacula fabrorum. *Columella*
que fabis habilis fabrilia miscet de faba fabrorum loquens: --

Lactuce: --

C *LAYDERE LACTUCE*: Lactuce post cenam olim sumebantur
ut Horatius docet. nunc prima mensa dicuntur alacritate quo mi
conium unum inter eas genus habundat. Solum olim cognitum. in
tria distinguuntur genera. Purpureas crispas Cappadocas. *Claudere*. si
nire. *Inchoat*. id est sumitur prima mensa: --

Ligna acapna: --

S *IVICINA LIGA A CAPNA*: Ligna acapna dicuntur que ar
dent sine fumo. a enim sine capnos significat fumum ea
quo modo fiant docet Cato in re rustica. consperguntur enim a mur
ca et exponuntur ad solem ut eum inbibant liquorem nomenti uil
lam habebat poeta loca uicina erant palustria et saliceta unde Plu
tarchus scribit Celarem statuisse ficcare nomentanas et pontinas pa
ludes. monet igitur ut si ad loca nomento uicina uelit accedere ferat
secum ligna acapna. quoniam illic sunt uiridia et palustria. *Nomen*
to. quod erat ad .x. lapidem. De alibi multa diximus: --

Rapum: --

R *EC TIBI Rapum*: Rapum et rapa dicitur simplici antiqui
tati cibus gratissimus adeo ut legati afferentes aurum cu
tio quo eum corrumpere cogitabant hominem repperint rapa uoluen

131
tem Greci rapam plumbeam in templo Delphici apollinis dicarūt
eius fatuitatem indicantes: sed ut Plinius scribit non erāt Romē
ubi curius rapis contentus aurum contempsit. intantam excreuit
magnitudinem ut. XL. librarum aliquando fuerint conspēctū nū-
sine palmam obtinent. *Romulus*. per romulum simplicem antiquita-
tem intelligit romē que ut proposuimus rapis utebatur. Fuit pre-
terea. alter pollio Romulus qui supra centesimum. uixit annum mil-
li potu et olei unguento. *Gaudetia*. frigore quia in ulu sunt brumali
tempore. *Esse*. comedere. quia. non nouit alium cybam q̄ rapam uult
ostendere fuisse in precio seculo Romuli. adeo ut meliorem in glo nō
optet cibum. :-

Fascis colliculi :-

NETIBI NITRYM: Salis genus est quod circa Acatin et Men-
phim egypti prouenit eo egyptij utuntur ad ea que nolūt
inuetralescere. Cucumeres eo seruantur recentes et brasice ea aqua.
comperse quia et Plinius de caule ita scribit. Nitrum etiam in quo
quendo uiriditatem custodit. Caulis multis a Catone laudibus cele-
bratur singulisq; remedijs adhibetur eo dum imperit uteretur
uxorem necauit. Braslica autem dicitur quasi passica uel apreseca
do ut Festo placet quoniam presecatur. hoc est p̄ciditur ex tyfso. Bial-
fica interior pars caulis. *Pallentel*. quia dum inuetralescūt. *Fiat uiri-
dis*: renouetur :-

Porri sectiui :-

ILA PORRI SECTIUI: Sectiuo porro usus est Neto quotidie
siue alio cibo estiuo tempore ad uocem seruandam acutius est
q̄ capitatum Tarenti optime prouenit. Sectiuum dictum quoniam
in multas incisuras secatur. Idem sectile dicitur Iuuenalis. Quis te
cum sectile porrum. *Oscula clusa*. nolito aperire os ob fetorem. :-

Porri capitati :-

MITTIT PORRVVM CAPITATVM: Hostie et Aricie optime
procreant. Columella: Et mater aricia porri capitatum be
bat supposita tegula aut filice aut alio translutum in
capit excresecet mitius est sedtuo. Nemoralis a nemore uicino.
Precapuos: peculiars: Viridel comas: idest folia uiridia: --

Napi.

HOSNAPI. Napi in tria distinguntur genera alij enim sūt
Amiternini ubi principatum obtinent nursini. demum
nostrates prestantiores sunt rapis. Amiternum patria Salustij nō
procul ab aquila: *Pilas: rapas amunditate: idest quom rapasha*
bucris poteris rapis: abstinere: --

Asparagus:

MOLLIS ASPARAGVS. Asparagus ab asperitate dicitur ut
potius q̄ asparagus externa lingua significat unguiculū
olim tantum reperiebatur incultus passim postea luxuria morta
lium cepit eos colere et educare adeo ut Rauenna trium libray
asparagum aliquando produxisse dicatur. nunc mittuntur aspara
gi inculti non hortenses et altiles. Plinius de asparagis. Nullum
gratius iis solum q̄ ranennantium Hortorum indicauimus cor
tudam hunc intelligimus siluestrem asparagum quem greci or
minum aut myacanthum uocant alijsue nominibus: *Mollis*. mol
li cultu: *Spina* idest asparagus. nam ut Ply scribit asparagus into
tum spina est. *Eguorra*. quia ad mare est. Incultis sponte sua natū
quos nunc mitto. q. d. rauenna ubi altiles spectantur asparagi
non habet meliores q̄ hi sint inculti quos mitto: --

Ficus chia:

CHIA FICVS CHIA. Ficus chia gratissima poete est. ut sepe di
xit ita a Macobbio nominatus: *Pungis palatū*. grato sa
pore et uni ueteris et salis. Aridis ficis uti auctore Catone exco
guatum est loco salis. et calsi. sed hic de sapore Chie intelligit. Ba

cho leni. idest utri uino. Portat secum merum et salem quia habet
saporem salis et meri. :-

Poma Cidonia.

SITIBI POMA CIDONIA. Poma Cidonia excreta afferebantur
tibi proueniunt tanta ubertate ut in curuatis ramis probi
beat parentem crescere camelle secuari docet. columella et Cato fuit
enim prope melimella que mellium saporem habent sua sponte et
dicantur multa a celeritate miscendi et maturitatis :-

Nuces pinet.

POMA NYCES PINEE. Nuces pinet in tarentinas arpinas pi
thias distinguuntur ipse dicat cybeli ob copiam q̄ inida
est ei sacra sed atrox in utella filiani poma loquuntur. *Nostri*
ruina ne nos ruentes cadamus in caput tuum.

Sorba.

SORBA. Sorba noto extant nomine in quatuor diuidunt
tur genera arida alium sistunt recentia stomacho profuit
docet Cato ea conditi melle. Durantia q̄ sistimus et siccamus.
Veneri molles. idest fluxos. *Pueri*. cuius uenter sepe mollis est
et laxus :-

Vas cariotatum. :-

AYREA CARIOTA. Cariotatum petalium solum signifi
cat arboris hic accipitur pro ramusculo palme. Cariota
fructus est palme inter cetera genera cybo et succo uberissimus
inde uina fiebant noxia capiti. ex quo nomen datum est fructui.
nam Cara significat caput unde cariota eadem cariotis dicta ē
a sapinio et latente palma pregrandes cariotides cadebant et a
Martiale supra et nocte carionides theatris autorts Pl'y. et Strabo
in ultimo tegebatur autem leni bractea auri kalendis Ianuarijs
mittebantur. a pauperibus supra. hoc linitur spuro iam cariota
kalendis. Quam fert cum paruo sordidus afficiens in omen.

futuræ suauitatis insequentis anni ut Ouidius exiano infatis. Quid
uult palma sibi rugosaq; carica dixi. Sed tamen quis aurata sit solet
mitti a paupere qui auro caret. potes accipere petalio pro brattea
illa subtilissima qua tegebatur cariota. *amen hoc minus.* quis auri
tum sit.

Vas Cottanotum:

HAEC VAS COTTANORVM. Syria. quosdam fructus habet
peculiares inter quos sunt Cottana de genere ficorum sed mi
nora sunt horum meminit Iuuenalis. Quo pruna et cottana
uento hoc mittebantur coronata menta ut recentia seruarentur. *Condi
ta menta totia;* idest corona mente. *Si foret maiora;* nam sunt mino
ra facis ut scribit Plinius.

Vas damascenotum:

PRYNA VAS DAMASCENORVM. Damascena prima erant pe
culiana Syrie que uetustate fiunt rugosa citantq; uentem
mittebantur in saturnalibus ut indicat Papinius. Que ramis puer
minat Damascus Damascena dicta a Damasco urbe et monte in quo
nascuntur supra etiam ea rugosa dixit. Cane uetustate. *Petgune
senect;* quia ex Siria mittuntur.

Caseus Lunensis:

CASEVS: Caseus Lunensis. Barbare gentes diu caseum igno
rarunt et si lacte uictabant. Roma hoc bonum Italie osten
dit inter coetera caseorum genera mittebantur a luna urbe inter e
truriam et Liguriam nobili portu et marmore candidissimo. hic ma
gnitudine admirandus erat nam singule masse ad missena pondo
non nunquam premebantur auctor Ply. apte igitur erant ad puero
rum turbam numerosam alendam. *Mille prandia;* multas ientatio
nes. Luna; oppidum Etrurie.

Caseus uestinus:

SI CASEVS VESTINVS: caseus uestinus in precio et testimonio
Plinii et Apicii: adeo ut uicem carniū posset prestare. *Hec
massa;* hic caseus: *De grege uestino.* idest ex quibus uestinis.

